

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Вучэбна-метадычнае аб'яднанне вышэйшых навучальных устаноў
Рэспублікі Беларусь па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў

БЕЛАРУСКАЯ І СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА
Раздзел II. СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА

Тыпавая вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў па спецыяльнасці
1-23 01 11 Бібліятэчнаўства і бібліяграфія
(па напрамках)

Мінск 2011

Складальнікі:

Н.А.Булацкая, прафесар кафедры беларускай філалогіі і сусветнай літаратуры ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

С.М.Тычына, старшы выкладчык кафедры беларускай філалогіі і сусветнай літаратуры ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат філалагічных навук, старшы выкладчык

Рэцэнзенты:

кафедра гуманітарных дысцыплін установы адукацыі “Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў”;

М.В.Трус, дацэнт кафедры замежнай літаратуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт

Рэкамендавана да зацвярджэння ў якасці тыпавой:

кафедрай беларускай філалогіі і сусветнай літаратуры ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пракакол № 3 ад 30.11.2009 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пракакол № 3 ад 08.12.2009 г.);

навукова-метадычным саветам па культуры, бібліятэказнаўстве і бібліяграфіі Вучэбна-метадычнага аб’яднання ВНУ Рэспублікі Беларусь па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў (пракакол № 2 ад 04.01.2010 г.)

Адказны за рэдакцыю *В.Б.Кудласевіч*

Адказны за выпуск *Н.А.Булацкая*

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Праграма раздзела 2 “Сусветная літаратура” дысцыпліны “Беларуская і сусветная літаратура” распрацавана ў адпаведнасці з адукацыйным стандартам па спецыяльнасці 1-23 01 11 Бібліятэчнаўства і бібліяграфія (па напрамках). Аўтары праграмы ўлічвалі пераемнасць літаратурнай адукацыі, рэальныя магчымасці вучэбнага працэсу і ўзаемадзеянне з курсамі: гісторыі і філасофіі (дапамагаюць уявіць гістарычныя абставіны, думкі, філасофскія погляды пісьменнікаў); псіхалогіі (садзейнічае разуменню характараў герояў, даследаванню праблемы чалавека і грамадства); культуралогіі (менавіта літаратурныя творы адлюстроўваюць стан і праблемы развіцця культуры і мастацтва). Існуюць непасрэдныя кантакты сусветнай літаратуры з такой дысцыплінай, як “Бібліятэчнаўства” (тэорыя фарміравання бібліятэчнага фонду і бібліятэчны маркетынг звязаны з мастацкімі творамі, якія складаюць значную частку літаратуры бібліятэк). Аналіз мастацкіх тэкстаў фарміруе ў студэнтаў аналітычныя здольнасці і сістэмны падыход да асэнсавання розных з’яў, што спатрэбіцца пры азнаямленні з дысцыплінай “Аналітыка-сінтэтычная апрацоўка дакументаў”. У праграме ўлічана нацыянальная рэцэпцыя, суаднесенасць з беларускай літаратурай.

Сусветны літаратурны працэс разглядаецца ў праграме паслядоўна, ад старажытных часоў да сучаснасці. Для літаратурнага аналізу пададзены найбольш значныя і характэрныя для пэўных перыядаў творы.

Праграма складаецца з трох частак. У першай частцы прадугледжваецца вывучэнне літаратуры як віду мастацтва і састаўной часткі мастацкай культуры чалавецтва. У другой увага засяроджваецца на пытаннях развіцця літаратурнага працэсу ў Заходняй Еўропе і Амерыцы. Трэцяя прысвечана славянскім літаратурам, у першую чаргу рускай, па прычыне яе блізкасці духоўнаму і эстэтычнаму свету беларусаў. Вывучэнне студэнтамі сусветнай літаратуры садзейнічае развіццю іх інтэлекту, духоўнаму ўзбагачэнню асобы, дапамагае выпрацаваць маральныя крытэрыі, актыўную жыццёвую пазіцыю, выхаваць эстэтычны густ і высокую культуру. Менавіта гэта і вызначае *мэту курса* – раскрыць адметнасць і шматстайнасць сусветнага літаратурнага працэсу, даць уяўленне

пра асноўныя этапы яго развіцця, пра змены мастацка-светапоглядных сістэм.

У адпаведнасці з мэтай вызначаюцца наступныя *задачы*:

- даць студэнтам веды аб змесце, заканамернасцях сусветнага літаратурнага працэсу;
- пазнаёміць з літаратурнымі здабыткамі краін Заходняй і Усходняй Еўропы і Амерыкі;
- сфарміраваць у студэнтаў сістэмнае мысленне і ўспрыманне літаратурнага твора як з’явы мастацкай культуры;
- садзейнічаць развіццю ў студэнтаў моўнай культуры;
- стымуляваць прафесійны падыход пры засваенні матэрыялу;
- навучыць аналізаваць літаратурны твор;
- выхоўваць рознабакова развітую асобу, якая мае эстэтычны густ і можа арыентавацца ў свеце мастацкіх з’яў;
- устанаўліваць сувязі літаратуры з філасофіяй, гісторыяй, усімі галінамі грамадска-інтэлектуальнай, творчай дзейнасці чалавека.

Выпускнік павінен *ведаць*:

- месца і ролю мастацкай літаратуры ў культуралагічным кантэксце;
- спецыфіку мастацкай літаратуры як формы спасціжэння свету;
- сувязі і ўзаемаўплывы літаратуры з іншымі відамі мастацтва;
- агульныя заканамернасці, тэндэнцыі развіцця, значэнне сусветнай літаратуры;
- мастацка-светапоглядныя сістэмы, іх змест, існаванне на працягу часу;
- творчасць яркіх прадстаўнікоў кожнай з мастацкіх эпох;
- літаратуру для дзяцей і юнацтва;

умець:

- характарызаваць літаратурную эпоху і асноўныя этапы яе развіцця;
- вызначаць спецыфіку нацыянальнага літаратурнага працэсу;
- успрымаць літаратурны твор ва ўзаемасувязі гісторыі і сучаснасці;
- самастойна аналізаваць мастацкі твор і творчасць пісьменніка;
- выкарыстоўваць набытыя веды ў прафесійнай дзейнасці;
- весці дыялог па дыскусійных пытаннях сусветнай літаратуры.

Пры вывучэнні курса рэкамендавана выкарыстоўваць сучасныя тэхналогіі навучання і прынцыпы параўнальна-гістарычнага, культурна-гістарычнага, структурна-семантычнага, тыпалагічнага метадаў.

Вучэбная праграма разлічана на 280 гадзін, у тым ліку 150 гадзін аўдыторных заняткаў (100 гадзін лекцыйных і 50 гадзін семінарскіх).

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Назвы частак і тэм	Аўдыторныя гадзіны		
	усяго	у тым ліку	
		лекцыі	семінарскія заняткі
Частка I. Сусветны літаратурны працэс як з’ява			
<i>Тэма 1.</i> Літаратура як від мастацтва і састаўная частка мастацкай культуры чалавецтва. Стадыі развіцця сусветнага літаратурнага працэсу	2	2	
Частка II. Літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі			
<i>Тэма 2.</i> Антычная літаратура	6	4	2
<i>Тэма 3.</i> Літаратура эпохі Сярэднявечча	6	4	2
<i>Тэма 4.</i> Літаратура эпохі Адраджэння	6	4	2
<i>Тэма 5.</i> Літаратура XVII ст.	6	4	2
<i>Тэма 5.</i> Літаратура эпохі Асветніцтва	6	4	2
<i>Тэма 7.</i> Літаратура XIX ст. Рамантызм	8	6	2
<i>Тэма 8.</i> Літаратура XIX ст. Рэалізм	6	4	2
<i>Тэма 9.</i> Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца XIX – пачатку XX ст.	8	4	4
<i>Тэма 10.</i> Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.	8	6	2
<i>Тэма 11.</i> Англійская літаратура XX ст.	6	4	2
<i>Тэма 12.</i> Французская літаратура XX ст.	6	4	2
<i>Тэма 13.</i> Нямецкая літаратура XX ст.	6	4	2
<i>Тэма 14.</i> Амерыканская літаратура XX ст. (літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура)	6	4	2
<i>Тэма 15.</i> Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі	2	2	
Частка III. Славянскія літаратуры			
<i>Тэма 16.</i> Руская літаратура XI–XVIII стст.	6	6	
<i>Тэма 17.</i> Руская літаратура XIX ст.	12	8	4
<i>Тэма 18.</i> Руская літаратура XX – пачатку XXI ст.	10	6	4
<i>Тэма 19.</i> Украінская літаратура	6	4	2
<i>Тэма 20.</i> Балгарская літаратура	6	4	2
<i>Тэма 21.</i> Сербская літаратура	6	4	2
<i>Тэма 22.</i> Польская літаратура	8	4	4
<i>Тэма 23.</i> Чэшская і славацкая літаратуры	8	4	4
Разам...	150	100	50

Частка I. Сусветны літаратурны працэс як з’ява

Тэма 1. Літаратура як від мастацтва і састаўная частка мастацкай культуры чалавецтва. Стадыі развіцця сусветнага літаратурнага працэсу

Спецыфіка мастацкай формы пазнання рэчаіснасці. Месца літаратуры ў шэрагу відаў мастацтваў. Літаратура як інтэлектуальны від мастацтва. Сэнсавая насычанасць, кампактнасць і аператыўнасць моўнай выяўленчасці. Сувязь літаратуры з грамадска-палітычнымі рухамі і плынямі філасофскай думкі. Адлюстраванне ў літаратуры развіцця чалавечай асобы, яе самапазнання і самавыяўлення. Паняцце аб інтэрпрэтацыі мастацкага твора. Роля літаратурнай крытыкі ў ацэнцы новых твораў, пераглядзе ацэнак мінулых гадоў. Міжнародныя культурна-мастацкія сувязі як умова і крыніца ўзбагачэння нацыянальных літаратур. Сусветная літаратура ў новым інфармацыйным асяроддзі.

Еўрапейская лінія грамадска-эканамічнага, палітычнага, сацыяльнага развіцця як магістральная лінія руху чалавечай цывілізацыі. Яе адбітак у гісторыі літаратуры. Нацыянальная і рэгіянальная спецыфіка, моманты агульнасці (паўторнасці) у літаратурах розных краін. Іх збліжэнне на глебе культурна-гістарычнага развіцця.

Сусветны літаратурны працэс. Яго гісторыя як дынамічная сістэма ідэйных і мастацкіх каштоўнасцей. Стадыі развіцця літаратурнага працэсу ў Заходняй і Усходняй Еўропе і ў Амерыцы. Перыядызацыя.

Частка II. Літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі

Тэма 2. Антычная літаратура

Антычная літаратура як пачатковы этап развіцця еўрапейскага прыгожага пісьменства. Міфалогія і яе роля ў гісторыі антычнай літаратуры. Перыядызацыя старажытнагрэчаскай і старажытнарымскай літаратур. Зараджэнне і станаўленне ў старагрэчаскай літаратуры трох літаратурных родаў (эпас, лірыка, драма). Распрацоўка літаратурных жанраў.

“Іліяда” і “Адысея” Гамера. “Гамераўскае пытанне”. Росквіт грэчаскай лірыкі ў VII–VI стст. да н. э. і яе народныя вытокі. Творы Тыртэя, Анакрэонта, Сапфо, Эзопа. Нараджэнне і развіццё старагрэчаскай драмы і тэатра. Трагедыя Эсхіла “Прыкуты Праметэй”. Вечны вобраз Праметэя ў сусветнай літаратуры. Трагедыі Сафокла і Эўрыпіда. Камедыі Арыстафана і Менандра.

Нараджэнне мастацкай прозы на аснове гістарычных (Герадот, Фукідыд), філасофскіх (Платон, Арыстоцель) твораў і ўзорах красамоўства (Дэмасфен). З’яўленне жанру рамана (Лонг “Дафніс і Хлоя”).

Характэрныя рысы старажытнай рымскай літаратуры. Сацыяльныя праблемы ў творах Плаўта. Тэрэнцій як прадстаўнік бытавой камедыі. Паэма Вергілія “Энеіда”. Травестацыя твора ў беларускай паэме “Энеіда навыварат” В.Равінскага. Паэзія Старажытнага Рыма.

Авантурна-казачны раман (Апулей “Метамарфозы, альбо Залаты асёл”).

Рэцэпцыя антычных сюжэтаў, матываў, вобразаў у мастацтве наступных эпох.

Тэма 3. Літаратура эпохі Сярэднявечча

Перыядызацыя сярэднявечнай літаратуры. Уплыў хрысціянства на развіццё еўрапейскага мастацтва. Асноўныя жанры царкоўна-рэлігійнай літаратуры. Геданізм, сатыра ў паэзіі вагантаў.

Уздзеянне фальклорных і хрысціянскіх традыцый на свецкую літаратуру. Скандынаўскія сагі. Ірландская “Песня пра Кухуліна”. Народны эпас эпохі феадалізму (“Песня пра Раланда”, “Песня пра Сіда”, “Песня пра Нібелунгаў”).

Рыцарская літаратура. Тэматыка рыцарскай паэзіі. Рыцарскі раман. “Раман пра Трыстана і Ізольду”. Пераклады рамана на беларускую мову, з’яўленне на беларускіх землях XVI ст. “Аповесці пра Трышчана”.

Дыдактычны і сатырычны характар гарадской літаратуры.

Тэма 4. Літаратура эпохі Адраджэння

Адкрыццё антычнай спадчыны, зварот да антрапацэнтрызму і гуманізму як галоўныя рысы эпохі Адраджэння. Твор-

часць Дантэ Аліг'еры. Паэма “Боская камедыя”. “Дэкамерон” Д.Бакачыя. Раман Ф.Рабле “Гарганцюа і Пантагруэль”.

Творчы шлях У. Шэкспіра. “Рамэа і Джульета”, “Утайманне свавольніцы”. Цікавасць Шэкспіра да трагічных канфліктаў і герояў, адлюстраванне крызісу гуманістычнай канцэпцыі ў творах другога перыяду (“Гамлет”, “Атэла”, “Кароль Лір”). Зварот да фантастыкі ў трагікамедыях апошняга перыяду (“Бура”). Пастаноўкі п’ес Шэкспіра на беларускай сцэне.

Раман М.Сервантэса “Хітрамудры ідальга Дон Кіхот Ламанчскі”. Вечныя вобразы ў літаратуры эпохі Адраджэння.

Тэма 5. Літаратура XVII ст.

Крызіс ідэалаў Адраджэння і развіццё асноўных напрамкаў XVII ст.: рэнесансны рэалізм (Лопэ дэ Вега), барока (Кальдэрон), класіцызм (П.Карнель, Ж.Расін). Класіцызм як мастацка-эстэтычная сістэма. Змаганне пачуццяў і абавязку, пачуццяў і розуму ў трагедыях П.Карнеля (“Сід”), Ж.Расіна (“Федра”). Выкрыццё чалавечых заганаў у камедыях Ж.Б.Мальера “Тарцюф”, “Скупы”, “Дон Жуан”. Традыцыі класіцызму і наватарства ў творах Мальера. Творчае выкарыстанне і пастаноўкі п’ес Мальера ў Беларусі.

Тэма 6. Літаратура эпохі Асветніцтва

Уплыў гуманістычных ідэй Адраджэння і дасягненняў кірункаў Рэнесанса на літаратуру эпохі Асветы. Антыфеадальная накіраванасць асветніцкай літаратуры. Ідэя выхавання чалавека. Культ розуму і навукі. Цесная сувязь мастацкай літаратуры з філасофіяй і эстэтыкай. Галоўныя мастацкія сістэмы XVIII ст.: асветніцкі класіцызм, асветніцкі рэалізм, сентыменталізм.

Асаблівасці англійскай асветніцкай літаратуры. “Рабінзон Круза” Д. Дэфо і “Падарожжы Гулівера” Д. Свіфта як раманы прыгод і вандровак. Самабытнасць паэзіі Р.Бёрнса.

Філасофскія і эстэтычныя погляды французскіх асветнікаў, грамадска-палітычнае значэнне іх дзейнасці (Вальтэр, Д.Дзідро, Ж.Ж.Русо). Змаганне прадстаўніка трэцяга саслоўя ў камедыях П. Бамаршэ.

Цікавасць да духоўнага жыцця чалавека, філасофскае асэнсаванне свету ў творчасці нямецкіх асветнікаў (Г.Э.Лесінг, Ф.Шылер, Ё.В.Гётэ). Рысы сентыменталізму ў “Пакутах маладога Вертэра” Гётэ. Трагедыя “Фаўст”.

Тэма 7. Літаратура XIX ст. Рамантызм

Гістарычныя, сацыяльна-палітычныя, эстэтычныя перадумовы развіцця літаратуры XIX ст. Вядучыя мастацкія напрамкі XIX ст.

Фарміраванне рамантызму як мастацкага метаду. Асноўныя рысы рамантычнай эстэтыкі. Узаемадзеянне літаратуры, музыкі і жывапісу.

Асаблівасці нямецкага рамантызму. Творчасць Э.Т.А.Гофмана. Уплыў гофманаўскіх традыцый на беларускую літаратуру. Пераклады твораў нямецкіх рамантыкаў на беларускую мову. Лірыка Г. Гейнэ.

Характэрныя рысы французскага рамантызму. Творчасць В.Гюго. Распрацоўка жанру гістарычнага рамана (“Сабор Парыжскай Божай маці”, “Дзевяноста трэці год”), увага да сацыяльных праблем (“Чалавек, які смяецца”, “Адрынутыя”).

Нацыянальная адметнасць англійскага рамантызму. “Паломніцтва Чайльд-Гарольда”, усходнія паэмы Д.Г. Байрана. Спалучэнне рамантызму і рэалізму ў раманах у вершах “Дон Жуан”. Байранічны тып героя, яго дваінікі ў іншых літаратурах. Гістарычны рамана В. Скота.

Романтызм у амерыканскай літаратуры. Псіхалагізм навел жахаў Э.По. Э.По – роданачальнік дэтэктыўнай літаратуры. Жанр гістарычнага рамана ў творчасці Д.Ф. Купера.

Тэма 8. Літаратура XIX ст. Рэалізм

Рэалізм як метаду і дамінауючы мастацкі напрамак у 1830–1870-х гг. Характэрныя рысы рэалістычнага твора. Узаемаадносіны чалавека і грамадства як вядучая праблема літаратуры рэалізму. Праблема маральнай дэградацыі чалавека ў творах пісьменнікаў.

Адлюстраванне ў творчасці А. дэ Бальзака, Ч.Дзікенса, У.Тэкерэя залежнасці фарміравання асобы ад жыццёвых абставін і сацыяльнага асяроддзя. “Чалавечая камедыя”

А. дэ Бальзака. Пошук асновы заганных сацыяльных з'яў, тэма грошай і іх улады над людзьмі, уплыў грамадства на станаўленне чалавека як асобы (“Яўгенія Грандэ”, “Габсек”, “Бацька Гарыя”, “Страчаныя ілюзіі”, “Шчыгрынавая скура”). Спалучэнне рэалістычнага і рамантычнага ў творах. Уплыў рамантычных і асветніцкіх ідэй на творчасць Стэндаля. Гістарычная дасканаласць, псіхалагічнае майстэрства ў раманах “Чырвонае і чорнае”, “Пармскі манастыр”. Уздзеянне творчасці А. дэ Бальзака і Стэндаля на літаратуру ХХ ст. Творчасць Г. Флабэра. Канцэпцыя бясстраснага мастацтва, “аб’ектыўны” метада Г. Флабэра.

Тэма 9. Заходнееўрапейская і амерыканская літаратура канца ХІХ – пачатку ХХ ст.

Грамадска-палітычныя падзеі, супярэчнасці ў гістарычных, светапоглядных і эстэтычных сферах канца ХІХ – пачатку ХХ ст. Складанасць літаратурнага працэсу. Узнікненне ў мастацтве мноства плыняў і напрамкаў, іх узаемадзеянне. Развіццё рэалізму на мяжы стагоддзяў у французскай, нямецкай, англійскай і амерыканскай літаратурах. Крытыка заганаў грамадства, арыентацыя на дэмакратычныя, гуманістычныя ідэалы, з’яўленне станоўчага героя часу (Б.Шоу, Р.Ралан, Д.Лондан).

Натуралізм як мастацкі кірунак і метада. Натуралізм і рэалізм. Уплыў натуралізму на літаратуру ХХ ст. Творчасць Э.Заля.

Дэкадэнцтва і мадэрнізм у літаратуры. Ідэі эстэтызму і творчасць О.Уайльда. Сімвалізм паэзіі А.Рэмбо і П.Верлена. Рысы імпрэсіянізму ў лірыцы П.Верлена. Паэзія Г.Апалінэра.

Тэмы, праблемы навел і раманаў Гі дэ Мапасана. Філасофскі і інтэлектуальны раман Т.Мана (“Чароўная гара”, “Доктар Фаўстус”). Навелы Т.Мана. Жанр сямейнай хронікі (“Будэнброкі”). Крытыка школы, дзяржавы, ладу жыцця кайзераўскай Германіі ў творчасці Г.Мана (“Вернападданы”). Творчасць Д.Голсуарсі. “Сага пра Фарсайтаў”.

Англійская драматургія на мяжы стагоддзяў. Развіццё ібсенаўскіх традыцый і наватарства ў творчасці Б.Шоу. Асаблівасці драмы-дыскусіі, яе праблематыка (“Прафесія місіс Уорэн”, “Пігмаліён”).

Сцвярджэнне этычных каштоўнасцей у творах У. Хоўэлса. “Прыгоды Гекльберы Фіна”, “Прынц і жабрак” М.Твэна. Тэма амерыканскай мары і трагізм існавання чалавека ў творчасці Д.Лондана (паўночныя апавяданні, “Марцін Ідэн”), Д.Стэйнбека (“Зіма трывогі нашай”, “Гронкі гневу”) і Т.Драйзера (“Амерыканская трагедыя”, “Сястра Керы”). Бальзакаўскія рэалістычныя прынцыпы і традыцыі натуралізму ў творчасці Т.Драйзера. Сацыяльна-ўтапічны раман Г.Уэлса, яго роля ў развіцці фантастыкі.

Неарамантызм. Неарамантычны герой Р.Стывенсана, А.Колан-Дойля. Тэматыка і праблематыка творчасці Д.Р.Кіплінга.

Тэма 10. Агульная характарыстыка літаратуры XX – пачатку XXI ст.

Грамадска-гістарычныя ўмовы. Ускладненасць сусветнага мастацкага працэсу. Рэалізм, мадэрнізм, авангардызм, экзистэнцыялізм, постмадэрнізм як важнейшыя з’явы ў літаратуры XX ст. Іх узаемадзеянне і ўзаемаўзбагачэнне. Погляды на чалавека і свет, на магчымасці далейшага развіцця чалавечай цывілізацыі, грамадства.

Тэма і праблема вайны, асэнсаванне прычын яе ўзнікнення і вынікаў у рэалістычнай літаратуры (Р.Олдынган, Э.М.Рэмарк, Э.Хемінгуэй, Г.Бэль і інш.). Гуманістычная канцэпцыя асобы ў творах XX ст. (Р.Ралан, Э.Хемінгуэй, Г.Грын). Асвятленне пытанняў адказнасці чалавека за сябе і за іншых (А.Сент-Экзюперы, Б. Брэхт). Суб’ектыўнасць, эксперымент і наватарства, асаблівасці творчага метаду пісьменнікаў (М.Пруст, У.Фолкнер, В.Вулф, С.Бекет, Э.Іанеска і інш.). Міфалагічныя вытокі сюжэтаў і вобразаў у творах Д.Джойса, Т.Мана, А.Камю, Х.Л.Борхеса, А.Б.Касарэса і інш. Сінтэз розных мастацкіх напрамкаў у творчасці пісьменнікаў.

Інтэлектуальная драма XX ст. (Б.Шоу, Б.Брэхт, Ж.Ануй). Дэтэктыў, навуковая фантастыка і фэнтэзі (Ж.Семянон, А.Крысці, Р.Брэдберы, Дж.Р.Р.Толкін, Р.Говард і інш.).

Замежная літаратура XX ст. у беларускіх перакладах.

Тэма 11. Англійская літаратура XX ст.

Мастацкі прыём “плынь свядомасці”. Цікавасць да глыбінь псіхалогіі ў мадэрнісцкай літаратуры (“Уліс” Д.Джойса, “Міс Дэлоўэй” В. Вулф і інш.).

Чэхаўскія драматургічныя прынцыпы ў творчасці Ш.О’Кейсі. Нацыянальна-вызваленчыя ідэі яго п’ес (“Юнона і паўлін”), антыфашысцкая скіраванасць твораў (“Зорка становіцца чырвонай”). Уплыў “эпічнага тэатра” Б. Брэхта на творчую манеру Д.Осбарна.

Экзістэнцыялізм у англійскай літаратуры XX ст. (“У пастцы” А.Мэрдака, “Уладар мух” У.Голдынга). Даследаванне дэструктыўнасці і агрэсіі чалавека ў творах У.Голдынга.

Антыкаланіяльны раман Г.Грына (“Ціхі амерыканец”). Духоўны свет чалавека, пошукі сапраўднага ва ўмовах жорсткай рэчаіснасці (“Камедыянты”, “Ганаровы консул”).

Антыўтопія ў англійскай літаратуры (О.Хакслі, Д.Оруэл, Э.Бёрджэс).

Паэтыка постмадэрнізму ў творчасці Д.Фаўлза (“Калекцыянер”, “Жанчына французскага лейтэнанта”).

Тэма 12. Французская літаратура XX ст.

Рэалізм у французскай літаратуры XX ст. Адлюстраванне жахаў вайны ў рамане А.Барбюса “Агонь”. Інтэлектуальная проза А.Сент-Экзюперы: усведамленне сувязі паміж людзьмі і адказнасці за іншых (“Планета людзей”). Дзіцячы погляд на свет дарослых, сатыра ў аповесці-казцы “Маленькі прынц”. “Новы раман” 40–60-х гг. XX ст. (“Залатыя плады” Н.Сарот). Творчасць Ф.Саган.

Экзістэнцыяльныя праблемы ў творчасці Ж.П.Сартра. Зборнік навел “Мур”. Творчасць А. Камю. Эсэ “Міф пра Сізіфа”, філасофская аповесць “Чужаніца”, раман-прытча “Чума”. Экзістэнцыяльная інтэлектуальная драма Ж. Ануя. “Антыгона”, “Жаваранак”.

“Тэатр абсурду” (“Лысая спявачка” Э.Іанеска, “У чаканні Гадо” С.Бекета).

Тэма 13. Нямецкая літаратура XX ст.

Натуралізм і экспрэсіянізм у нямецкай літаратуры (І.Бехер, Г.Гаўптман, Б.Брэхт, Э.М.Рэмарк).

Творчасць Ф.Кафкі (раманы “Замак”, “Працэс”, навела “Ператварэнне”): рысы экспрэсіянізму і “магічнага рэалізму”; ірацыяналізм, песімізм, алегарызм творчасці. Уплыў Ф.Кафкі на сусветную літаратуру.

Э.М.Рэмарк як пісьменнік “страчанага пакалення”. Раманы “На Заходнім фронце без перамен”, “Тры таварышы”.

Антыфашысцкая і антываенная нямецкая літаратура (Э.М.Рэмарк, Г.Бёль, А.Зегерс і інш.). Гуманістычны пафас, грамадска-маральная праблематыка раманаў Г.Бёля. Гратэскна-сатырычны раман Г. Граса “Бляшаны барабан”.

“Тэорыя эпічнага тэатра” Б. Брэхта. П’есы “Матуля Кураж і яе дзеці”, “Жыццё Галілея”.

Унутранае жыццё чалавека, праблемы асобы ў творчасці Г.Гесэ (“Стэпавы воўк”, “Гульня ў бісер”).

Рысы постмадэрнісцкай паэтыкі ў рамане П.Зюскінда “Парфума”.

Тэма 14. Амерыканская літаратура XX ст.

(літаратура ЗША і лацінаамерыканская літаратура)

Рэалізм у літаратуры ЗША (Т.Драйзер, С.Льюіс, С.Андэрсен і інш.).

Э. Хемінгуэй і яго раман “Па кім звоніць звон”. Тэма “страчанага пакалення” ў творчасці Э.Хемінгуэя (“Бывай, зброя!”). Праблематыка, сімволіка, трагедыя чалавечага існавання ў апавесці “Стары і мора”.

Погляд маладога пакалення на жыццё, выяўленне сапраўднага і фальшывага, “паказнога” ў рамане Д.Д.Сэлінджэра “Над безданню ў жыцце”.

Сімволіка, праблемы ўзаемаадносін асобы і грамадства, навязвання стандартаў у рамане К. Кізі “Над гняздом зязюлі”.

Асаблівасці лацінаамерыканскай літаратуры. Уплыў еўрапейскіх традыцый. “Магічны рэалізм” у творчасці Г.Г.Маркеса (“Сто гадоў адзіноты”). Постмадэрнізм у лацінаамерыканскай літаратуры (Х.Л.Борхес, Х.Картасар).

Р.Бах і яго “Чайка па імені Джонатан Лівінгстон”.

Тэма 15. Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі

Сучасная літаратура Заходняй Еўропы і Амерыкі. Феномен масавай літаратуры. Спалучэнне рысаў інтэлектуальнай і масавай літаратуры ў творах постмадэрністаў (У.Эка). Развіццё дэтэктыўнай, фантастычнай, фэнтэзійнай, эратычнай літаратуры, літаратуры жахаў, графічнай літаратуры (Ж.Семянон, А.Крысці, Р.Шэклі, Р.Хайнлайн, Д.Брунэр, С.Кінг і інш.). Праблематыка твораў, сцвярджэнне адвечных маральных ідэалаў, перавагі любові, справядлівасці, дабрыні, бескарыслівасці над хцівасцю, карыслівасцю, жорсткасцю (Ф.Вэбэр, С.Добінс, П.Кент, М.Соер, Ж.Беноці, Р.Кено і інш.). Распаўсюджванне ў еўрапейскіх і амерыканскіх краінах японскай літаратуры (К.Абэ, К.Оэ, Х.Муракамі і інш.). Уплыў светапогляднай сістэмы ўсходніх культур на фарміраванне сучаснага агульнага светаўспрымання.

Літаратура і новыя інфармацыйныя тэхналогіі.

Частка III. Славянскія літаратуры

Тэма 16. Руская літаратура XI–XVIII стст.

Нацыянальная своеасаблівасць, месца сярод іншых славянскіх літаратур і ўзаемадзеянне рускай літаратуры з літаратурамі Захаду і Усходу. Традыцыі рускай класікі ў беларускай і сусветнай літаратуры і культуры, яе ўплыў на пісьменнікаў іншых краін. Заканамернасці працэсу літаратурнага развіцця і перыядызацыя рускай літаратуры.

Адметнасць старажытнарускай літаратуры (XI – першая трэць XIII ст.). Літаратурныя помнікі Сярэднявечча (XIII–XVI стст.). Літаратура XVII ст.: “абміршчэнне”, дэмакратызацыя, з’яўленне новых жанраў; рускае барока ў літаратуры і культуры XVII ст.; узнікненне паэзіі і драматургіі. Евангельскія сюжэты, вобразы і матывы ў творчасці пісьменнікаў XVII–XX стст.

Узаемасувязь гістарычных змяненняў (Пятроўскія рэформы, стварэнне Расійскай імперыі, ідэі рускага Асветніцтва) і развіцця новай рускай літаратуры ў XVIII ст. Руска-еўрапейскія культурныя кантакты. Асноўныя этапы рускага літаратурнага працэсу XVIII ст. Галоўныя літаратурныя напрамкі

(класіцызм, сентыменталізм, асветніцкі рэалізм). Жанравая сістэма. Выдатныя прадстаўнікі літаратуры гэтага часу.

Тэма 17. Руская літаратура XIX ст.

Перыядызацыя літаратурнага працэсу. Характэрныя рысы, спецыфіка, літаратурныя школы і плыні ў рускай літаратуры XIX ст.

Адметнасць рускага рамантызму, яго асноўныя прынцыпы. Рэалізм як літаратурны напрамак. Этапы развіцця і тыпалогія рускага рэалізму.

Творчы шлях А.Пушкіна. Наватарства, роля Пушкіна ў развіцці славянскіх літаратур. А.Пушкін у музыцы, жывапісе, тэатры, кіно. Месца М.Лермантава ў гісторыі рускай літаратуры і культуры: мастацкая адметнасць і творчыя працэсы. М.Гогаль як сацыяльны пісьменнік і пісьменнік-метафізік. Гогалеўскія традыцыі ў сусветнай літаратуры.

Галоўныя тэндэнцыі паэзіі другой паловы XIX ст.

Канцэпцыя свету і чалавека ў творчасці вядучых пражанцаў другой паловы XIX ст. Тэматычны дыяпазон, праблематыка, літаратурныя тыпы, новыя канфлікты ў прозе. Росквіт рускага рамана. Актуальнасць мастацкай спадчыны выдатных прадстаўнікоў прозы гэтага часу (І. Тургенева, М.Салтыкова-Шчадрына, М.Ляскова і інш.). Сацыяльныя, філасофскія і эстэтычныя погляды, поліфанізм раманаў Ф. Дастаеўскага. “Браты Карамазавы”. Этапы духоўных і мастацкіх пошукаў Л.М.Талстога. Маральна-этычнае і рэлігійнае вучэнні пісьменніка, іх адлюстраванне ў творах. “Ганна Карэніна”, “Уваскрэсенне”. Л.М.Талстой і беларуская літаратура.

Дасягненні рускай драматургіі другой паловы XIX ст., яе прадстаўнікі. А.Астроўскі і тэатр. Праблема інтэрпрэтацыі рускай драматургіі, пастаноўкі на беларускай сцэне.

Тэма 18. Руская літаратура XX – пачатку XXI ст.

Перыядызацыя літаратурнага развіцця XX ст. і сутнасць з’явы. Літаратура на мяжы XIX–XX стст. Рэалізм і неарэалізм у літаратуры. Дэкаданс і мадэрнізм: этымалогія паняццяў, філасофскае абгрунтаванне. Мадэрнісцкія плыні. Мадэрнізм і авангардызм. Пралетарская літаратура. Разнастайнасць літа-

ратурна-мастацкіх аб'яднанняў. Сацыялістычны рэалізм: гісторыя ўзнікнення, ідэйна-мастацкія прынцыпы.

Літаратура “афіцыйная” і “забароненая”. Рэпрэсіі 30-х гг. і пісьменніцкі лёс. Творчасць М.Булгакава. Наватарства М.Булгакава-празаіка і драматурга, спецыфіка яго мастацкага метаду. Літаратура ў гады Вялікай Айчыннай вайны і ў пасляваенныя гады. Дыскусія аб станоўчым героі і тэорыя бесканфліктнасці. Канцэпцыя асобы, яе суадносіны з гісторыяй і сусветам у творчасці Б. Пастэрнака.

Лібералізацыя грамадскіх стасункаў у час “хрушчоўскай адлігі”. Уваход у літаратуру новага пакалення; рэабілітацыя пісьменнікаў, рэпрэсіраваных у 30-я гады.

Падзел мастацтва на “афіцыйнае” і “неафіцыйнае” падчас “брэжнеўскага застою”. Фарміраванне ідэйна-эстэтычных прынцыпаў постмадэрнізму ў рэчышчы андэграўнда. Трэцяя “хваля” літаратурнай эміграцыі. Узмацненне рэалістычных традыцый у творчасці У. Распуціна, В. Астаф’ева. Творчасць М. Шолахава. “Ціхі Дон”. Наватарскія здабыткі пісьменніка.

“Гарбачоўская перабудова”, яе ўплыў на стан і развіццё літаратуры. Рускі літаратурны працэс на сучасным этапе. Неакласічная літаратура. Мастацка-дакументальная, умоўна-метафарычная, рэлігійная па змесце літаратура. “Вернутая” літаратура. Легалізацыя, выданне літаратурнага андэграўнда.

Літаратурны працэс пасля распаду СССР (1991). Суіснаванне розных мастацкіх сістэм, іх узаемаўплыў. Прадстаўнікі, тыпалогія герояў, праблематыка сучаснай прозы. Месца дэтэктыва ў літаратуры. Шляхі развіцця сучаснай паэзіі і драматургіі. Тэматыка, праблематыка, паэтыка, сцэнічнае ўваабленне твораў сучасных пісьменнікаў.

Тэма 19. Украінская літаратура

Агульныя звесткі з гісторыі ўкраінскай літаратуры. Роля І.Катлярэўскага, Т.Шаўчэнкі, Марка Ваўчка, Лесі Украінкі, М.Кацюбінскага ў развіцці ўкраінскай літаратуры.

Тэматыка, праблематыка, жанравая разнастайнасць, прадстаўнікі літаратуры XIX ст.

Асаблівасці літаратурнага працэсу ва ўкраінскай літаратуры XX ст. Тэматыка і жанравая палітра паэзіі, прозы, драматургіі савецкага часу. Гісторыя, вайна, рэчаіснасць у тво-

рах М.Стэльмаха, І. Стаднюка, А.Ганчара, І.Ле. Проза: М.Бажан, Я.Галан, А.Галаўко, П.Заграбельны, М.Зарудны, А.Лявада, Ю.Мушкецік. Паэзія: Б.Алейнік, І.Грач, М.Драй-Хмара, Л.Касценка, Я.Плужнік, В.Сасюра, Т.Драч, Д.Паўлычка. Драматургія: Я.Галан, У.Качарга, Ю.Яноўскі, А.Карняйчук.

Мастацкія здабыткі ўкраінскай літаратуры на сучасным этапе.

Развіццё беларуска-ўкраінскіх літаратурных сувязей.

Тэма 20. Балгарская літаратура

Асаблівасці гістарычнага становішча Балгарыі на працягу стагоддзяў. Уплыў гэтых працэсаў на літаратуру.

Творчасць І.Вазавы: апавяданні, раманы, спробы стварыць “раман-раку”. А.Канстанцінаў і яго “Бай Ганю”. Проза Еліна Пеліна.

Рэвалюцыя ў Расіі і яе ўплыў на балгарскую літаратуру. Пралетарская літаратура. Мадэрнізм (П.Славейкаў, П.Явараў).

Балгарская літаратура 40–90-х гг. XX ст. Росквіт жанру рамана. Раманы Д.Дзімава, Д.Талева. Гістарычна-філасофская проза Е.Станева. Тэмы сэнсу жыцця, мастацтва і рэлігіі ў творах. П.Вежынаў – філосаф і фантаст. Ваенная і дэтэктыўна-прыгодніцкая тэматыка яго твораў. Творы А.Гуляшкі, Б.Райнава, Д.Цончава, В.Паскава. Адметнасць прозы Й.Радзічкава, І.Пятрова.

Паэзія і драматургія В.Ханчава, Д.Методыева, У.Башава, Г.Джагарава.

Стан балгарскай літаратуры апошніх дзесяцігоддзяў. Літаратурныя здабыткі на гэтым этапе (творы Г.Гаспадзінава, Г.Барысава, Н.Нанкава і інш.).

Тэма 21. Сербская літаратура

Гістарычныя ўмовы развіцця. Сербскае кнігадрукаванне. Роля фальклору і В.Караджыча ў развіцці літаратуры. Палітычныя і сацыякультурныя абставіны, якія ўздзейнічалі на літаратурны працэс.

Рамантызм (Б.Радзічэвіч), рэалізм (М.Глішыч, Б.Чосіч), мадэрнізм (Й.Дучыч, М.Ракіч), сюррэалізм (А.Вуча), экспрэсіянізм (М.Црнянскі) у літаратуры XIX – пачатку XX ст.

“Балканскі Гамер” І.Андрыч. Асноўныя этапы літаратурнай дзейнасці пісьменніка. “Мост на Дрыне”, “Траўніцкая хроніка”, “Паненка”: праблематыка, мастацкія асаблівасці. Пераклады твораў І.Андрыча на беларускую мову.

Д.Максімавіч і сербская паэзія XX ст.

М.Павіч: творчы шлях, здабыткі. Наватарства метаду і твораў. “Хазарскі слоўнік” як “першая кніга XXI стагоддзя”. Перакладчыцкая і навуковая дзейнасць пісьменніка. Г.Петравіч як пісьменнік–паслядоўнік метаду Павіча. Літаратурная дзейнасць С.Дамянава.

Тэма 22. Польская літаратура

Асаблівасці гістарычнага развіцця Польшчы, іх уздзеянне на літаратурны працэс. Рамантызм у польскай літаратуры. Наватарства і эвалюцыя творчасці А. Міцкевіча. “Пан Тадэвуш”. Сутнасць тэрміна, праграма, прадстаўнікі польскага пазітывізму.

Жанр гістарычнага рамана ў польскай прозе XIX ст. Г.Сянкевіч і Б.Прус як выдатныя прадстаўнікі гэтага жанру. Пераклады іх твораў на беларускую мову. Месца і значэнне дзейнасці С.Жэромскага і У.Рэйманта ў польскай літаратуры.

Паэтычныя суполкі, фармізм, літаратурныя кірункі ў першай палове XX ст. Я.Івашкевіч – паэт, празаік, драматург. Тэма Другой сусветнай вайны, новыя яе ракурсы ў літаратуры (творы Т.Ружэвіча, Т.Канвіцкага, Т.Голуя, К.Галчыньскага, М.Навакоўскага, Е.Анджэеўскага, Е.Ставінскага, З.Налкоўскай). Тэатр Віткацы.

“Пакаленне-56”, пісьменнікі “новай хвалі”. Эксперыментальны раман В.Гамбровіча, С.Зялінскага. Праблема ўлады і чалавека ў творах Т.Канвіцкага, В.Жукроўскага, М.Хласкі. Гістарычная тэматыка ў творах Т. Парніцкага, Ул.Тарлецака. Дакументальна-мастацкая проза. Навукова-фантастычная проза Ст.Лема, фэнтэзі А.Сапкоўскага.

Традыцыі і наватарства ў творчасці пісьменнікаў М.Навакоўскага, Ч.Мілаша, Зб.Хэрберта, А.Шчыперскага. Паэзія Ст.Граховяка, Т.Ружэвіча, В.Шымборскай; драматургія Сл.Мрожака. Набыткі польскай прозы, драматургіі ў апошнія гады (творы В.Такарчук, І.Хмялеўскай, Я.Вішнеўскага, Д.Маслоўскай і інш.).

Тэма 23. Чэшская і славацкая літаратуры

Гісторыя і асноўныя этапы станаўлення чэшскай літаратуры. Рамантызм, К.Маха і яго паэма “Май”. Роля творчасці Ё.К.Тыла і Б.Немцавай у фарміраванні рэалізму. Творчасць Я.Неруды. А.Ірасек як аўтар гістарычных раманаў і драм.

Рэалізм, мадэрнізм, імпрэсіянізм у літаратуры пачатку ХХ ст. Суполка “Дэветсіл”. Паэтызм як спецыфічна чэшская мастацкая сістэма. Паэзія Я.Сэйферта. В.Незвал і сюррэалізм. Творчасць Я.Гашака. Сацыяльна-фантастычныя і сацыяльна-псіхалагічныя творы, жанравая разнастайнасць творчасці К.Чапека. Тэматыка твораў В.Ванчуры, І.Ольбрахта, М.Пуйманавай.

Літаратура і Другая сусветная вайна. Ю.Фучык: трагічны лёс асобы пісьменніка і кнігі “Рэпартаж з-пад шыбеніцы”. Ю.Фучык і В.Быкаў. Чэшская пасляваенная літаратура. Творчасць Я.Отчанашака.

1968 год і лёс пісьменнікаў. “Афіцыйная” літаратура і літаратура эміграцыі і “самвыдата”. Экзістэнцыялізм, сюррэалізм, авангардныя школы, неараман, “тэатр абсурду”, постмадэрнізм у літаратуры. Творчасць Б.Грабала. Творчасць М.Кундэры, спецыфіка яго мастацкага метаду, уклад пісьменніка ў развіццё жанру рамана.

Актуальнасць, тэматыка, праблематыка, здабыткі прозы Л.Фукса, У.Парала, У.Нэфа, Ё.Несвадбы, М.Вівега, Я.Балабана, Р.Юна. Працэс інтэграцыі літаратуры. Паэзія і драматургія на сучасным этапе.

Славацкая літаратура. Сучаснасць і гісторыя, філасафічнае асэнсаванне жыцця ў творах П.Яраша, А.Беднара, В.Шыкулы, А.Плаўкі, В.Мігаліка. Драматургія О.Заградніка, Я.Саловіча, Я.Кокаша і інш. Стан славацкай літаратуры ў канцы ХХ – пачатку ХХІ ст.

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

1. *Андреев, В.Д.* История болгарской литературы / В.Д.Андреев. – М.: Высшая школа, 1978. – 319 с.
2. *Античная литература: учеб. пособие для студентов филол. факультетов вузов / А.Ф.Лосев, Г.А.Сонкина, А.А.Тахо-Годи [и др.]; под ред. А.А.Тахо-Годи.* – 6-е изд., перераб. – М.: ТОО Черно; Минск: ООО Асар, 2001. – 541 с.
3. *Зарубежная литература XX века: учебник для студентов высш. учеб. заведений / под. ред. Л.Г.Андреева.* – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2000. – 559 с.
4. *История западноевропейской литературы: средние века и Возрождение: учебник для студентов филол. специальностей высш. учеб. заведений / М.П.Алексеев, В.М.Жирмунский, С.С.Мокульский, А.А.Смирнов.* – 5-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 1999. – 461 с.
5. *История зарубежной литературы XIX века: учебник для вузов / А.С.Дмитриев, Н.А.Соловьева, Е.А.Петрова [и др.]; под. ред. Н.А.Соловьевой.* – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2007. – 655 с.
6. *История зарубежной литературы XVII века: учебник для филол. специальностей вузов / Н.А. Жирмунская, З.И.Пласкин, М.В.Разумовская [и др.]; под ред. М.В.Разумовской.* – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 1999. – 252 с.
7. *История зарубежной литературы XVIII века: учебник для студентов высш. учеб. заведений / Е.М.Апенко, А.В.Белобратов, Т.Н.Васильева [и др.].* – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 1999. – 264 с.
8. *Кузнецова, Р.Р.* История чешской литературы / Р.Р.Кузнецова. – М.: Высшая школа, 1987. – 385 с.
9. *Охрименко, П.П.* История украинской литературы / П.П.Охрименко, И.И.Пильгук, Д.Я.Шлапак. – М.: Просвещение, 1970. – 520 с.
10. *Русская литература XX века: в 2 т. / Л.Ф.Алексеева [и др.]; под ред. Л.П.Кременцова.* – 2-е изд. – М.: Академия, 2003. – Т. 1. – 496 с.; Т. 2. – 464 с.
11. *Соколов, А.Г.* История русской литературы конца XIX – начала XX в.: учебник для филол. спец. вузов / А.Г.Соколов. – 5-е изд. – М.: Высшая школа, 2006. – 430 с.

12. *Шабловская, И.В.* История зарубежной литературы (XX век, первая половина): учеб. пособие для студентов вузов / И.В.Шабловская. – М.: Экономпресс, 1998. – 382 с.

13. *Шеблыкин, И.П.* История русской литературы XI–XIX вв. / И.П.Шеблыкин. – М.: Высшая школа, 2000. – 234 с.

Дадатковая

1. *Баршчэўскі, Л.П.* Беларуская літаратура і свет: ад эпохі рамантызму да нашых дзён: папулярныя нарысы / Л.П.Баршчэўскі, П.В.Васючэнка, М.А.Тычына. – Мінск: Радыёлаплюс, 2006. – 576 с.

2. *Гребенникова, Н.С.* Зарубежная литература: XX век: для филол. специальностей / Н.С.Гребенникова. – М.: ИМПЭ, 2002. – 128 с.

3. *История* восточнославянского книжного слова XI–XVII вв. – Минск: Экономпресс, 2001. – 351 с.

4. *История* литератур Восточной Европы после Второй мировой войны: в 2 т. / редкол. В.А.Хорев. – М.: Индрик, 1995. – Т.1. – 695 с.; М.: Индрик, 2001. – Т.2. – 759 с.

5. *История* литератур западных и южных славян: в 3 т. – М.: Высшая школа, 2001. – Т. 3. – 1590 с.

6. *История* русской литературы XX века (20–90-е годы). Основные имена: учеб. пособие для филол. фак. ун-тов / под ред. С.И.Кормилова. – М.: МГУ. – 1998. – 477 с.

7. *Кулешов, В.И.* История русской литературы XIX века: учеб. пособие для вузов / В.И.Кулешов. – М.: Трикста: Академич. проект, 2004. – 794 с.

8. *Литературный* энциклопедический словарь / под общ. ред. В.М.Кожевникова, П.А.Николаева. – М.: Сов. энциклопедия, 1987. – 752 с.

9. *Лявонава, Е.А.* Агульнае і адметнае: творчасць беларускіх пісьменнікаў XX стагоддзя ў кантэксце сусветнай літаратуры / Е.А.Лявонава. – Мінск: Маст. літ-ра, 2003. – 197 с.

10. *Мальдзіс, А.І.* На скрыжаванні славянскіх традыцый / А.І.Мальдзіс. – Мінск: Навука і тэхніка, 1980. – 352 с.

11. *Нефагина, Г.Л.* Русская проза второй половины 80-х – начала 90-х годов XX века: учеб. пособие для филол. фак. вузов / Г.Л.Нефагина. – Минск: Экономпресс, 1998. – 231 с.

12. *Русские* писатели XX века: биографический словарь. – М.: Просвещение, 2000. – 410 с.

13. *Скоропанова, И.С.* Русская постмодернистская литература: новая философия, новый язык / И.С.Скоропанова. – Минск: Ин-т соврем. знаний, 2000. – 350 с.

14. *Хрестоматия* по современной русской драматургии (конец XX – начало XXI века): учеб. пособие / авт. и сост. С.Я.Гончарова-Грабовская. – Минск: БГУ, 2002. – 287 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Вучэбнае выданне

**БЕЛАРУСКАЯ І СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА
Раздзел II. СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА**

**Тыпавая вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў па спецыяльнасці
1-23 01 11 Бібліятэказнаўства і бібліяграфія (па напрамках)**

Карэктар В.Б.Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар Л.М.Мельнік

Падпісана ў друк 2011 г. Фармат 60x84¹/₁₆.
Папера пісчая № 2. Ум. друк. арк. 1,39. Ул.-выд. арк. 0,93.
Тыраж экз. Заказ .

УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.
Ліцэнзія № 02330/0131818 ад 02.06.2006 г.

Надрукавана на рызографе
УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.